

2018-09-17

Dnr BOU 2018-146
Dnr KS 2018-196

Barn- och ungdomsnämnden

Vad måste en lärare göra? Svar på motion (KD)

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Barn- och ungdomsnämndens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till de utvecklingsarbeten som redan nu pågår inom Utbildningsförvaltningen.

Ärende

Kristdemokraterna i Linköping har lämnat motionen ”Vad måste en lärare göra?”. I motionen föreslås att fullmäktige ska ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att, i samråd med skolledningarna,

- se hur man kan minska de administrativa uppgifterna för lärarna
- se över möjligheterna att skapa nya yrkesroller som avlastar lärarna samt att
- undersöka om den ”franska modellen” kan genomföras som försöksverksamhet på någon av kommunens skolor

Utbildningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen med hänvisning till de utvecklingsarbeten som redan pågår inom Utbildningsförvaltningen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Vad måste en lärare göra? Svar på motion (KD), 2018-09-
Motionen

Bakgrund

Kristdemokraterna i Linköping har lämnat motionen ”Vad måste en lärare göra?”. Motionären vill förbättra lärarnas arbetsituation genom att minska arbetsbelastningen. Motionären menar att en minskad arbetsbelastning kan bidra till att behålla de lärare som redan är anställda i kommunen. En annan effekt, enligt motionären, skulle kunna vara att det blir lättare att rekrytera nya lärare.

I motionen föreslås att fullmäktige ska ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att, i samråd med skolledningarna,

- se hur man kan minska de administrativa uppgifterna för lärarna
- se över möjligheterna att skapa nya yrkesroller som avlastar lärarna samt att
- undersöka om den ”franska modellen” kan genomföras som försöksverksamhet på någon av kommunens skolor

Beskrivning av den franska modellen¹

Lärare i Frankrike är statsanställda och en nyanställd lärare kan utifrån sin boendeadress i regionen placeras på den skola där behov finns. Lärarnas arbetsuppgifter på högstadiet och gymnasiet liknar det svenska skolsystemets. Lärarna ska planera undervisning på egen hand eller i samarbete med andra lärare, genomföra och utvärdera sin undervisning. De ska också verifiera närvaro vid varje lektion. Det finns även frivilliga tilläggsuppgifter som genomförs som ett tillägg till tjänsten mot betalning. Ett sådant är ”Professeur/e principal/e” som motsvarar uppdraget som mentor i Linköping. Att vara ”Professeur/e principal/e” innebär att man är koordinator mellan sin klass och det pedagogiska teamet vars roll är att följa elevernas skolresultat, välmående och närvaro.

¹ **Ministère de l'éducation:** Missions et obligations réglementaires de service des enseignants des établissements publics d'enseignement du second degré :

http://www.education.gouv.fr/pid285/bulletin_officiel.html?cid_bo=87302

SNEP-UNSA (fransk lärarfack) Artikel refererar till lagtexter som beskriver mentors ansvaret för den väljer att bli klass-/huvudlärare <https://www.snep-uns.fr/personnel-education-nationale/2nd-degr%C3%A9/professeur-principal/>

Ministère de l'éducation: dokumentet beskriver CPEs arbetsbeskrivning och funktion: http://www.education.gouv.fr/pid285/bulletin_officiel.html?cid_bo=91890

Övriga ansvarsområden inom skolan tas hand om av annan personal. Det kan handla om att följa upp frånvaro och sena ankomster, lösa konflikter mellan elever, kontakta vårdnadshavare vid problem, organisera för genomförande av nationella prov, beställa läromedel/förbrukningsmaterial, arbeta med att främja elevernas välmående och hälsa.

I Frankrike är det annan personal än lärare som ansvarar för dessa uppdrag:

- Rektor, biträdande rektor
- Conseiller Principal d'Education, CPE (=tillsynslärare) tar hand om alla kontakter mellan skolan och familjerna då problem uppstår. Hen vidtar disciplinära åtgärder om så behövs. Hen kan anses vara en medlare vid eventuella konflikter mellan elev, elev och personal. Hen har även pedagogiskt ansvar samt ansvar för elevens fostran.
- Tillsyningsmän jobbar på CPE:s uppdrag. Deras uppdrag är att hålla ordning i korridorer, vara med på rasterna med mera. Deras roll och funktioner bestäms i samråd med CPE. Tillsyningsmännen är oftast studenter på universitet.
- Skolsköterska och kurator samt administrativ personal

Styrdokument

I Skolverkets Allmänna råd "Planering och genomförande av undervisningen" som gäller för bl.a. grundskolan och grundsärskolan beskrivs lärarens uppdrag vad gäller undervisning: planering, genomförande, kunskapsbedömning och betygssättning, uppföljning och dokumentation.

Allmänna råd är rekommendationer om hur förskolor, skolor och vuxenutbildningen bör tillämpa lagar och regler. Råden ska följas om verksamheten inte uppfyller kraven i bestämmelserna på andra sätt.

Undersökningar och forskning

Flera olika undersökningar av hur lärare använder sin arbetstid har genomförts, bland annat Skolverkets "Grundskollärares tidsanvändning". Anders Ivarsson Westerberg vid Södertörns högskola forskar kring administrationsfrågor. Bland annat har han tittat närmare på hur administrationen påverkar arbetet inom skolan, vården och polisen. Westerberg har kommit fram till att de yrkesgrupper som han studerat lägger ungefär 50 procent av sin arbetstid på administrativa uppgifter.

Denna utveckling har Utbildningsförvaltningen uppmärksammat sedan ett antal år tillbaka och därför initierat olika utvecklingsarbeten.

Utbildningsförvaltningens svar på motionen

Utvecklingsarbete i Linköping

Barn- och ungdomsnämnden har under 2018 gett Utbildningsförvaltningen ett budgetuppdrag som handlar om att stärka läraryrket och förbättra lärarnas arbetsituation genom att lyfta av arbetsuppgifter även till andra yrkeskategorier. Bland annat så har 19 rektorer blivit beviljade medel för att kunna anställa nya kompetenser i skolan för att avlasta lärarna. De nya medarbetarna har främst arbetat med:

- *Administrativa uppgifter*, så som kopiering, enkel rättning av prov, frånvarokontroll, plocka fram och bort material, sköta Ipads, inventering, sköta förråd, blanketter mm.
- *Elevstödjande uppgifter* så som föräldrakontakter, rastvärd, hjälpa till vid konflikter mellan elever, matvärd, bussvärd.

Vid en utvärdering är övervägande del av rektorerna överens om att de nya resurserna i skolan har gjort skillnad för lärarnas arbetsituation men att det är för kort tid för att kunna göra en tydlig analys. De ser dock positivt på en fortsättning då lärarna behöver kunna fokusera på undervisning och planering. Även tid för samarbete med kollegor lyfts fram som viktigt.

På olika skolor prövas flera sätt att minska lärarnas administrativa arbete. Det kan handla om att använda sig av så kallade heltidsmentorer som tar stora delar av ansvaret för kontakten mellan hem och skola. Andra skolor prövar att använda sig av andra yrkeskategorier än lärare för att stödja lärares arbete med eleverna, det kan till exempel handla om kuratorer, sociala koordinatörer eller skolvårdar.

Utbildningsförvaltningen har också ett pågående arbete för att digitalisera administrativa uppgifter i syfte att minska det administrativa arbetet. Det finns ytterligare åtgärder som förvaltningen planerar att vidta för att påverka personal- och kompetensförsörjningen. Det kan handla om att använda kompetensen rätt, nya sätt att organisera arbetet och en breddad rekrytering.

Utbildningsförvaltningen menar att de utvecklingsarbeten som pågår i Linköpings kommun ligger i linje med motionärens förslag. Med hänvisning till ovanstående redovisning föreslår Utbildningsförvaltningen därför att motionen avslås.

Kommunala mål

Kommunala mål som berörs är 3: *En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.*

Barn- och ungdomsnämndens mål:

- Maximalt lärande
- Likvärdighet
- Lust och engagemang

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt MBL § 19 har getts den 2 oktober 2018.

Kommunledningsförvaltningen

Utbildningskontoret

Paul Håkansson

Anne Hallberg

Beslutet skickas till:
Motionären
Kommunstyrelsen